

บันทึก

เรื่อง คุณสมบัติของผู้เข้ารับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือ ที่ นร ๖๕๐๕/๐๗๒๑ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ด้วยร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ และกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่เป็นนิติบุคคลไว้ในมาตรา ๑๕ (๒) และผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่เป็นนิติบุคคลจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมด้วยหลักฐานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พ.ศ.๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ สำหรับร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๑๑ มาตรา ๒๔ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๘ มีที่ตั้งสำนักงานอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และมีคณะกรรมการดำเนินการคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์จำกัดในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก และมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. จัดหาสิ่งของที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่ายและจัดบริการแก่สมาชิกตามที่เห็นเหมาะสม

๒. ช่วยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิก

๓. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการประหยัด การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและช่วยตัวเอง

๔. ส่งเสริมการค้าและการให้ความรู้ ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

๕. ร่วมมือกับสหกรณ์อื่นในอันที่จะเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๖. ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการที่จะจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการสหกรณ์

ร้านสหกรณ์ฯได้จัดกิจกรรมนำเที่ยวให้แก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป โดยเป็นแผนธุรกิจหนึ่งของร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ทุนของร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ได้มาจากการถือหุ้นของสมาชิกและสมาชิกคนหนึ่งต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่จะถือหุ้นเกินกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดไม่ได้ระธานกรรมการหรือรองประธาน หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิกอย่างน้อย ๒ ใน ๔ มีอำนาจลงลายมือชื่อร่วมกันในนิติกรรมทั้งปวงของร้านสหกรณ์ฯ

คณะกรรมการกิจการทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ได้มีการประชุมหารือกันเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๕ มีความเห็นในเบื้องต้นว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ และกฎกระทรวง (พ.ศ.๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ มิได้มีข้อกำหนดใด ๆ ที่ห้ามร้านสหกรณ์ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้ แต่เนื่องจากคณะกรรมการร่วมสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยสมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมโรงแรมไทย สมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวภายในประเทศ สมาคมพาต้าไทย สมาพันธ์ธุรกิจท่องเที่ยวส่วนภูมิภาค สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (ไทย) และสมาคมไทยบริการท่องเที่ยว ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาวิตร โพธิวิหค) ประธานคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ไม่เห็นด้วยที่จะอนุญาตให้ร้านสหกรณ์หรือหน่วยงานใดที่ไม่มีวัตถุประสงค์หลักหรือความชำนาญเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวตามความหมายและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเพื่อหารายได้ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

๑. ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย
๒. ทำให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม เพราะลักษณะการดำเนินงานและโครงสร้างภาษีสหกรณ์ก่อให้เกิดการได้เปรียบในเชิงการค้า
๓. ไม่เอื้ออำนวยให้มีการรักษาและส่งเสริมมาตรฐานที่ดีของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
๔. ไม่สนับสนุนให้บริษัทนำเที่ยวที่ได้ลงทุนในธุรกิจด้านนี้มาก่อนแล้วดำรงสถานภาพที่ดีได้ ทำให้ไม่อยู่ในฐานะที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริมธุรกิจแขนงนี้ให้มีความมั่นคง และความก้าวหน้าได้อย่างราบรื่น และต่อเนื่อง ก่อให้เกิดผลเสียต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวม

คณะกรรมการกิจการทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จึงเห็นว่าการพิจารณาออกหรือไม่ออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวแก่ร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด จะมีปัญหาในข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของนิติบุคคลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้ครอบคลุมถึงร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด หรือไม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จึงขอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด รวมทั้งหน่วยงานอื่นเช่น สมาคม สโมสร และมูลนิธิ เป็นต้น มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ ในการยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนกระทรวงเกษตร

และสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) ผู้แทนร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ผู้แทนสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวในประเทศ และผู้แทนสยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ ประกอบการพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นกฎหมายเฉพาะในการจัดระเบียบการประกอบอาชีพของบุคคลซึ่งยกเว้นหลักเรื่องสิทธิของบุคคลในการประกอบอาชีพ จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด เมื่อพิจารณามาตรา ๑๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ แล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๕ ได้แบ่งคุณสมบัติของผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวเป็นสองกลุ่ม คือ

๑ มาตรา ๑๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นบุคคลธรรมดา

- (ก) มีสัญชาติไทย
- (ข) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (ค) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (ง) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (จ) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (ฉ) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (ช) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต
- (ซ) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอน

มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๒) ถ้าเป็นนิติบุคคล

- (ก) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย
- (ข) มีสำนักงานอยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (ค) ในกรณีที่หุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนทุนของหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของหุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย และหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการต้องมีสัญชาติไทย

(ง) ในกรณีที่หุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย และทุนของหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของหุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(จ) ในกรณีที่บริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำกัดจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทจำกัดนั้นจะต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(ฉ) หุ้นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการผู้จัดการนิติบุคคลดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) และ (ซ)

- (ช) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต
- (ซ) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอน

มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

ทั้งนี้ ไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมาใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัตินี้

บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล สำหรับกรณีนิติบุคคลนั้น ตามมาตรา ๑๕ (๒) ได้กำหนดประเภทของนิติบุคคลที่จะขอรับใบอนุญาตไว้สามประเภท คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด โดยมีเงื่อนไขเกี่ยวกับจำนวนทุนและสัญชาติของผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการและกรรมการผู้จัดการนิติบุคคลดังกล่าวไว้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวมุ่งหมายที่จะจำกัดประเภทของนิติบุคคลที่มีคุณสมบัติขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเข้าไว้บางประเภทเพราะเป็นนิติบุคคลที่มีสภาพและวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจโดยเฉพาะ นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาประกอบกับหลักเกณฑ์ใน (ฉ) ของมาตรา ๑๕ (๒) อันเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำขอรับใบอนุญาตซึ่งบัญญัติความว่า “หุ้นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการผู้จัดการนิติบุคคลดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) และ (ซ)” ด้วยแล้ว มาตรา ๑๕ (๒) (ฉ) ก็มีนัยที่เน้นให้เห็นว่านิติบุคคลที่จะขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเข้าจำกัดเฉพาะห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดเท่านั้น โดยมีได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้จัดการหรือกรรมการนิติบุคคลประเภทอื่น

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) เห็นว่าตาม มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่าหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อพิจารณาหลักฐานที่จะต้องนำมายื่นพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเข้าในข้อ ๒ (๓) (ก) และ (๔) (ก) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕^๒ ได้กำหนดให้ยื่นสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนของนายทะเบียน

^๒ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะประกอบธุรกิจนำเข้า ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่การ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนด โดยระบุที่ตั้งสำนักงานที่จะให้ถือเป็นภูมิลำเนาเฉพาะการเพื่อการติดต่อกับ
นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

(ก) สำเนาหรือภาพถ่ายหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท แสดงการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดซึ่งรับรองไว้ไม่เกินหกเดือน

(ข) รายชื่อ สัญชาติและภูมิลำเนาของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

(ค) รายชื่อและอำนาจของหุ้นส่วนผู้จัดการ

(ง) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนได้ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือหนังสือเดินทางแล้วแต่กรณี ของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งมีอำนาจลงชื่อผูกพันห้างหุ้นส่วนทุกคน

(จ) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งมีอำนาจลงชื่อผูกพันห้างหุ้นส่วนทุกคน

(ฉ) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา

(ช) จำนวนหุ้นในห้างหุ้นส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคน

หุ้นส่วนบริษัทเป็นหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว นิติบุคคลที่จะนำหลักฐานดังกล่าวมาแสดงได้จึงได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดเท่านั้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๓) จึงเห็นว่า นิติบุคคลที่จะมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้ จะต้องเป็นนิติบุคคลที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดเท่านั้น ฉะนั้น ร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด กิติ สماعيل หรือมูลนิธิ ซึ่งมีใช้นิติบุคคลตามที่กำหนดในมาตรา ๑๕ กิติ จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๘

(ช) ภาพถ่ายด้านหน้าสำนักงาน ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร จำนวน ๒ รูป และแผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งของสำนักงาน

(ฉ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองสถานที่ที่ใช้เป็นสำนักงาน

(ค) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

(ก) สำเนาหรือภาพถ่ายหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งรับรองไว้ไม่เกินหกเดือน

(ข) รายชื่อ ภูมิลำเนาและอำนาจของกรรมการของบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด
ทุกคน

(ค) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนได้ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือหนังสือเดินทาง แล้วแต่กรณี ของกรรมการซึ่งมีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดทุกคน

(ง) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของกรรมการซึ่งมีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดทุกคน

(จ) รายชื่อและสัญชาติของผู้ถือหุ้นทุกคน และจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนถือ

(ฉ) สำเนาหรือภาพถ่ายหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับ

(ช) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา (ถ้ามี)

(ข) ภาพถ่ายด้านหน้าสำนักงาน ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตรจำนวน ๒ รูป และแผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งของสำนักงาน

(ฉ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองสถานที่ที่ใช้เป็นสำนักงาน